

Handläggare: Inger Nilsson
Telefon: 508 23 305

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Yttrande över revisionsrapport om styrning och kontroll av missbruksvård

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som yttrande till Stadsrevisionen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadens revisionskontor har granskat hur stadens ramavtal för missbruksvård för heldygnsvård och boenden följs och följs upp av bl.a. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd. Revisorerna anser att styrningen och samordningen av avtalen är tillfredsställande, men påpekar att skriftliga avropsavtal vid köp av vårdplatser saknas och att klienternas delaktighet i val av vård sällan dokumenteras. Revisorerna menar också att uppföljningen av vårdinsatserna på individnivå bör förbättras och att de krav som ställts i upphandlingen ska följas upp. Förvaltningen besvarar i tjänsteutlåtandet ett antal frågor som revisorerna ställer med anledning av dessa påpekanden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg.

Bakgrund

Stadens revisionskontor har granskat hur stadens ramavtal för missbruksvård för heldygnsvård och boenden följs och följs upp av socialtjänstnämnden samt av stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen och Södermalm. Granskningen är en del av en bred granskning av nämndernas styrning och kontroll av externa utförare.

Revisorerna konstaterar i sin sammanfattning att styrningen och samordningen av avtalen är tillfredsställande, men att skriftliga avropsavtal vid köp av vårdplatser saknas och att klienternas delaktighet i val av vård sällan dokumenteras. Revisorerna menar att uppföljningen av vårdinsatserna på individnivå bör förbättras och att de krav som ställts i upphandlingen ska följas upp.

Revisionsrapporten har överlämnats till stadsdelsnämnden för yttrande.

Förvaltningens redogörelse

Revisorerna ställer i sin rapport ett antal frågor som de särskilt önskar svar på. Frågorna redovisas nedan tillsammans med förvaltningens svar och kommentarer.

Fråga: Hur kan och bör samordning och uppföljning av missbruksvårdsavtalen ske på bästa/bättre sätt? Kommer detta att förändras under 2009 efter aviserad förändring av tjänstgöring för nuvarande handläggare? Kommer mindre tid att läggas på detta?

Stadens enhetschefer med ansvar för missbruksvård deltog i upphandlingen av missbruksvården och följer nu upp den vid sina månatliga nätverksmöten. Vid mötena medverkar den nya upphandlare som anställts vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen (Saf).

Förvaltningen anser att det övergripande ansvaret för samordning och uppföljning av avtalen ska ligga på socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, som också bör sköta den praktiska övergripande uppföljningen genom tillsynsbesök hos entreprenörerna.

Stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa bör fortsätta att medverka i samordningen och uppföljningen på samma sätt som de gör nu, dvs. genom sitt nätverk.

Förvaltningen förutsätter att socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer att avsätta tillräckligt med resurser för att samordningen och uppföljning av avtalen ska bli så god som möjligt.

Fråga: Kan en löpande kontroll av utförarnas seriositet genomföras?

Förvaltningen anser att årliga uppföljningar ska göras av att entreprenören uppfyller de krav som ställts i upphandlingen både vad gäller verksamheten och formaliteter som skattebetalningar, skötsamhet etc. Upphandlaren vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen bör sköta seriositetskontrollen vad gäller det praktiska inhämtandet av uppgifter. Stadsdelsförvaltningarna ska å sin sida vara skyldiga att påtala om de misstänker att det förekommer oegentligheter hos någon entreprenör.

Seriositetsprovning bör givetvis även göras vid direktupphandling. För att dessa provningar ska bli snabba och rationella anser förvaltningen att de bör göras av upphandlaren vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Fråga: Alla beställningar genom avrop eller upphandling ska dokumenteras och undertecknas av bägge parter. Varför görs inte det idag och hur ska frågan lösas?

Enligt förvaltningens uppfattning görs inga avropsavtal därför att gemensamma rutiner och blanketter för sådant saknas i staden. Som formell grund för placeringarna finns istället ett beslut om bistånd som skickas till entreprenören. Det vore önskvärt att rutiner och blanketter för avrop utarbetas så att förvaltningarna lätt kan komplettera beslutet med ett avropsavtal för den aktuella placeringen.

Fråga: Hur analyserar nämnderna effekterna av olika behandlingar och andra vårdinsatser när dokumentation om detta ofta saknas på individnivå?

När en behandling eller stödinsats behövs fattar socialsekreteraren ett beslut om bistånd. I beslutet beskrivs målen med insatsen. När insatsen ska påbörjas ska socialsekreteraren och klienten upprätta en skriftlig arbetsplan där målen utvecklas ytterligare. Detta görs dock inte alltid, vilket är ett problem som föranlett vuxenheten till ett fortgående arbete med att förbättra dokumentationen så att den blir god och likvärdig hos alla handläggare på enheten.

Arbetsplanen och beslutet ska ligga till grund för en genomförandeplanen, som oftast upprättas muntligen genom samtal mellan klienten, handläggaren och entreprenörens kontaktperson.

Under placeringstiden gör socialtjänsten regelbundna uppföljningar där man diskuterar med vårdgivaren och klienten om genomförandet av insatsen och om mål eller metoder behöver revideras. Uppföljningarna ska dokumenteras i personakten, men hur mycket som faktiskt skrivs ned varierar i viss mån tyvärr mellan olika handläggare. Också denna fråga tas upp i enhetens arbete för en förbättrad dokumentation.

Enligt förvaltningens uppfattning brukar de flesta vårdgivare skicka en slutrapport till beställaren med en redogörelse för de resultat som uppnåts. En sådan rapport kommer fortsättningsvis att efterfrågas från vårdgivaren efter samtliga avslutade behandlingar.

Även om dokumentationen således har vissa brister anser förvaltningen att det finns tillräckliga grunder för att kunna utvärdera insatsen för den enskilde.

Hur vet nämnden att socialtjänstlagens krav på den enskildes valfrihet och medbestämmande är uppfyllda när dokumentation om detta saknas?

Förvaltningen förstår revisorerna så att de efterlyser direkta skrivningar om hur klienten varit delaktig i den egna vården. Förvaltningen menar dock att inga insatser – utom dem som ges med stöd av LVM – överhuvudtaget kan komma till stånd utan att klienten medverkar både vid val av insatser, val av vårdgivare och under genomförande av insatsen. Förvaltningen kommer dock att se över hur man kan förbättra dokumentationen även i detta avseende.

Bilagor

1. Remisshandling